

U Parizu je osnovan Egzekutivni komitet za borbu protiv fašizma, u koji su ušle sve talijanske stranke i frakcije u emigraciji.

HISTRA

GLASILLO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

HISTORIJSKI MOMENAT

Dogadjaji se redaju filmskom brzinom. Ono što smo očekivali već preko deset godina čini se da je na vratima. S jedne strane fašizam, fašistička Italija, zapravo Mussolini s ogromnim ekonomskim, političkim i vojničkim teretom na sebi, a s druge strane ogromne mase organizovanih antifašista Talijana u inostranstvu. Sve one stranke i frakcije u antifašističkoj emigraciji, koje se već desetak godina ogorčeno pobijuju međusobno, stvaraju zajedničku organizaciju i jedan Egzekutivni komitet za konačni obračun s fašizmom. Taj antifašizam je uspio da privuče k sebi skoro sve lijevičarske mase u Evropi, tako da je kao posljedica toga ubrzano koncentrisanje nastao i sporazum između Druge i Treće Internationale (projektiran, inače na kongresu u Moskvi). Time nastupaju socijalisti i komunisti u zajedničku borbu protiv fašizma, a prvenstveno protiv talijanskog fašizma. Engleski laburisti, koji su nekada prvi dali podršku Mussoliniju, i to onda kada mu je bila najpotrebitija, i oni sada izjavljuju da su za sankcije. Nezavisni socijal-revolucioneri pozivaju na bojkot — organizovani radnici spremaju sabotažu — žene izdaju planene manifeste protiv talijanskog fašizma. A Engleska — današnja konzervativna Engleska — bacila je na tu težulu svu snagu svojih bojnih brodova. Nepobjedivi »Home Fleet« krstari od Gibraltar do Aleksandrije. Grčka, Turska i Rumunjska šalju svoje bojne brodove na zajedničke manevre u istočni Mediteran. Obojadišane rase Azije, Afrike i Amerike solidarišu se s Abesinijom. Francuska, koja je do sada iz bojazni pred Njemačkom podržavala donekle Mussolinija, dobila je od Engleske garancije za srednju Evropu, pa i ta Francuska (koja je, donekle, i skrivljena agresivnost Mussolinijevu) napušta od svih napuštenu fašističku Italiju. Veliki listovi, na pr. »Neue Züricher Zeitung« pišu čak o sporazumnoj akciji konservativne vlade u Engleskoj i komunističke u Moskvi da se sruši Mussolini.

Taj antifašistički blok naliči na nekadanju Svetu Aliansu, ali mnogo veću, jaču i efikasniju. Uvodnik kojega je zadnja »Giustizia e Libertà« donijela o Mussoliniju čini se malo preuranjen, ali je karakterističan za stanje duhova koji očekuju od časa do časa da se današnji sistem u Italiji sruši.

Lira je pala nedavno za 35 posto. Sta to znači u današnje vrijeme, i šta to znači specijalno za Italiju, to ne treba ni spominjati. To je početak svršetka.

Cijeli svijet prati grozničavo te telegrame i vijesti iz Rima, Londona, Pariza, Moskve, Addis Abebe. Svaki osjeća da je nešto krupna u zraku. Mi emigranti — svim koji smo ostavili svoj kraj, svoje roditelje, bratu i sestru pod tim fašizmom koji se opasno počeo da ljuji — svi mi proživljujemo tu dramu aktivno. Mi strepimo nad svakom vijesti, kombiniramo, fantaziramo... kada vidimo sve to što se spremi u Evropi i svijetu protiv fašizma, kada čitamo uzbudljive manifeste ostalih emigrantskih organizacija, svi se pitamo: Šta će sada biti s nama?

Ima nas, valjda, oko osamdesetak hiljada. U zadnje vrijeme su naši redovi pojaćani omladinom koja je voljela da uz smrte opasnosti prebjegne nego da odnesne svoje kosti u afrički pjesak. Svi nas se i te kako tiče ono što se događa. Svakoga od nas zadire i lično i kolektivno i najmanja promjena koja bi mogla da se desi u Italiji. Ako su do sada u našoj emigraciji postojale razne tendencije — ako su jedni naginjali na to da emigracije dadu više prostvjetno-potporni karakter, a drugi su stajali na stanovištu da smo mi eminentna politička organizacija i emigracija, sada, u ovim historijskim momentima, cijela emigracija, i organizovani i neorganizovani, i oni koji su došli pred 15 godina i oni koji su došli pred par dana — svi mi danas osjećamo i znamo da smo politička organizacija i politička emigracija. Dogadjaji to zahtijevaju od nas i dogadjaji su to saznanje i taj osjećaj stvorili.

To saznanje i to konstatacija neka budu prva etapa. A iz toga mora, logično, provizati i naš rad — naš politički rad. Ali jednoga smo svi svjesni. Od fašizma nam je došlo sve зло. On je najveći neprijatelj našeg naroda u Juliji. Krajnje godine danas je može da bude. I tako god stanje bilo u Italiji, koja god vlasta došla iz fašizma, položaj našeg naroda se ne može pogoršati. On se može samo poboljšati. Ako se i ne pouzdavamo previše u objavljeni program antifašističke organizacije »Giustizia e Libertà« (Pravda i sloboda) ipak možemo mirne duše ustvrditi da će svaka talijanska vlast koja nije fašistička promjeniti svoju politiku prema našem narodu u Julijskoj Krajini.

A ovakovi momenti se u historiji ne ponavljaju.

TONE PERUŠKO.

RAT U ABESINIJI JE ZAPOČEO

TALIJANI SU BEZ OBJAVE RATA NAVALILI NA ABESINIJU. — MUSSOLINIJEV ZET CIANO BOMBARDIRAO ADUU. — PORUŠENE KUĆE, POUBIJANA DJECA I ŽENE

Talijani su nenadano izvršili zračni napad na abesinske gradove Aduu i Adigrat. Taj napad je poduzeo zet Mussolinijev conte Ciano. U tim gradovima su porušene kuće, a veliki broj žena i djece je poubijano.

U isto vrijeme je 50.000 talijanskih vojnika provalilo u pograničnu oblast Ogaden. Taj odred se sukobio sa abesinskom vojskom i došlo je do krvave bitke. Na obim stranama ima mnogo mrtvih i ranjenih. U oblasti Agame se također vodi krvava borba.

Abesinski car je poslao Društvo naroda telegram u kojem javlja taj talijanski napad na gradove i provalu u zemlju. Fašistička vlast je na to odgovorila da to još nije pravi rat, već da su Talijani zauzeli jedino bolje pozicije u neutralnoj oblasti.

Engleski ministar Eden je hitno odletio u Ženevu. Sazvana je hitna sjednica Društva naroda.

EGZEKUTIVNI KOMITET ZA BORBУ PROTIV FAŠIZMA OSNOVAN U PARIZU

Kongres Talijana u inostranstvu održat će se 12. i 13. oktobra 1935.

»Avanti«, organ talijanskih socijalista maksimalista donaša slijedeću obavijest:

»Kao posljedica čestih sastanaka između pretstavnika svih antifašističkih struka, koji su se sastajali da prouče mogućnost sporazuma za zajedničku borbu protiv rata talijanskog fašizma u Abesiniji, medju pretstvincima Partito Socialista Massimalista, Partito Socialista i Partito Comunista d'Italia došlo je do potpunog sporazuma o načinu borbe protiv fašizma i protiv abesinskog rata.

Između ostalog taj sporazum sadržava slijedeće tačke:

1. Konstituiran je Komitet, sastavljen od pretstavnika stranaka, koji su sudjelovale i koje će sudjelovati u zajedničkoj akciji, i koji je bio objavljen u jednom prethodnom komunikatu (To smo objavili u prošlom broju. Op. ur.). Ovaj komitet ima za dužnost da koordinira i da vodi borbu protiv rata na bazi općih linija u stvorenom sporazumu.

2. Slijedeći kongres Talijana pokazat će jedan od načina općenite borbe protiv abesinskog rata i početak jednog šireg grupiranja radnih masa u razviku ove borbe.

Po kasnijim zaključcima taj kongres će se održati 12 i 13. oktobra u Parizu.

APEL ANTIFAŠIŠTICKIH ŽENA PROTIV MUSSOLINIJA

ŽENE TRAŽE BOJKOT ITALIJE

Antifašistička grupa žena u Parizu »Marija Kulićkova« izdala je slijedeći manifest:

»Drugarice! Radnice! Talijanski fašistički kapitalizam priprema grozničavo napad na Abesiniju. Ujedinimo se, da zaprijećimo ovaj novi fašistički imperialistički zločin, koji će prosuti katastrofu i smrt medju abesinskim i talijanskim narodom.

Ugledajmo se u naše babe i naše matere, koje su se bacale čak na tračnice da zapriječe odlazak vojnika na pljačku u Afriku. Mi ne očekujemo ni od engleskog ni od francuskog režima,

niti od Lige naroda, naše oslobođenje od rata i od fašizma. Jedino solidarna akcija proletarijata i radnih masa svih zemalja srušit će Mussolinija tako, da njegov poraz neće značiti pobjedu engleskog i francuskog imperializma, već pobjedu talijanskog radnika i radnika cijelog svijeta.

Dolje rat protiv Abesinije!

Ni jedne puške, ni jedne vreće ugljena, ni kante petroleja, ni jednog zrnatog žita koji bi mogli da služe ratu protiv Abesinije!

Zivio bojkot radnika svih zemalja protiv fašističke Italije!«

UDRUŽENJE TALIJANSKO-FRANCUSKIH RATNIKA

protiv fašizma i za kongres Talijana protiv rata

Direktorij Udruženja bivših talijanskih i francuskih ratnika u Parizu izdao je rezoluciju protiv fašizma i rata u Africi. Tu rezoluciju je predložio i francuski delegat na kongresu ratnika u Beogradu. Rezolucija glasi:

»Udruženje bivših francusko-talijanskih ratnika (Assoziazione Franco-Italiana degli ex combattenti) jednodušno protestira protiv prijetnje ratom koju talijanski fašizam navaljuje na svijet i odobrava kongres protiv rata.

Legitimni pretstavnici misli miliona bivših ratnika dozvoljavaju da patnje onih

koji su u prošlosti ratovali služe kao sentimentalni argumenti pustolovima koji su bacili u ropstvo talijanski narod.

Udruženje priznaje svakom narodu pravo na nacionalnu samostalnost, bio bijele ili bojadisane rase i pozicije bivše ratnike da ne nasjedaju demonstrativnim makedrima prijetnjom da se slave geste onih koji hoće da ubave Italiju u katastrofu.

Naš deal je mir. Mi tražimo da naš domovina, slobocjena od fašističkog približnika, učini da svuda pobjedi pravo na kruh, na mir i na slobodu.

U fašističkoj Italiji kriza fašizma je došla!

»Le Travail«, Ženeva, od 26. septembra, piše:

Pod moćnim pritiskom admirilateta i talijanskog generalštaba Duce je morao odustati od objave mobilizacije cijelokupnih fašističkih snaga. Ove velike manifestacije, koje se tako ostentativno nagovještavale, moralna je da izostane zbog koncentracije engleskih pomorskih snaga na Sredozemnom moru.

Nije više tajna da se znaci nezadovoljstvo pojavi u raznim pukovima i među radnicima na afričkom frontu. Klimatske prilike vrše svoj uticaj na moral i na fizičko raspoloženje trupa, prije svega onih koje se već nekoliko nedelja nalaze na abesinskom frontu. Ova situacija uznemiriva Rim.

Tiha opozicija protiv afrikanske ekspedicije pojavljuje se na raznim krajevima Poluotoka i prodire čak u fašističke krubove, koji počinju da sumnjuju u spasosnosnu međunarodnu politiku Ducea. Ova sumnja može se u toku vremena razviti u stvarno i veliko razočaranje.

Kriza režima izgleda da će brzo doći do svoje kulminacije. Razni značajni znaci, razne vijesti koje se tajno pronose i koje ne mogu još da se kontrolišu, atmosfera uznemirenja i nervoznosti počinje da ustupa mjesto vještačkom entuziasmu. Promjena situacije može da bude bliska i ona će biti vjerojatno veoma različna od raznih hipoteza, koje su se dosad pravile.

17. oktobra pao je Vladimir Gortan u Puli. On je pao kao prva žrtva uzakonjenog terora nad našim narodom u Julijskoj Krajini. Iz krvi mučenika roditi će se sloboda.

Gortanova žrtva

Još par dana — 17. oktobra — i proči će šest godina od onog ranog jasnog jutra kada je pao u Puli Vladimir Gortan istarski seljak. Strijeljavajući u ledja jednog mladog istarskog seljaka htjeli su da ubiju duh u svim onim selima od Triglava do Kamenjaka i niže do Iljovika. Sva sela — i sav naš narod u Julijskoj Krajini — imali su da zastrepe od tog kukavčkog plotuna u Puli. Taj plotun, dirigiran ludjačkim mozgom jednog manjaka, imao je da ubije duh. Sa tijelom Vladimira Gortana imao je u otvoren grob da se stroposta duh bezbrojnih drugova. Vladimira Gortana s onu i ovu stanu građice. Naše kuće i crkve, naše sela i zaseoci, naše drage i glavice imale su da zapanu u mrtvilo. Imala je da ostane jedino bezvoljna i beščutna polmiličinska masa — ustrašena, rezignirana i bezačajna.

To je bio cilj onih koji su osudili Vladimira Gortana na smrt, a njegove druge Viktor Baćca, Vjekoslava Ladavca, Dušana Ladavca i Živka Gortana, na tridesetogodišnje polagano umiranje u tamnim tamnicama.

Prevarili su se.

Jer Gortanova nevina krv dala je snage drugima da ne klonu. Narod je osjetio i znao da je krv pravednika temelj vjere — vjere u pravdu i konačnu pobjedu. I oni koji su sumniali, i oni koji su kolebali, i oni koji nisu vjerovali, svi oni su odjednom postali jaki. Duše su se očistile i bile spremne na nove žrtve. Očistila ih je nevina krv mladog istarskog seljaka prolivena u Puli.

Zločinci — monstruozi zločinci kavkovi imaju malo u povijesti — zadrhali su. Ali samo za čas. Jer oni su imali silu, a narod je imao samo vjeru i nadu u golin rukama. I pojačanim ludjačkim bjesnilom bacili su se na taj narod da mu ubiju vjeru.

I ponovo je pala krv. Ne jednoga, već četvorice. Bazovica je primila krv Bidovca, krv Miloša, krv Valenčića i krv Marušića. Naša zemlja — naša jedna i napačena zemlja — natopila se ponovno mučeničkom krvljom.

Pet mučenika — osudjenih i strijeljanih od jedne slike i krvnike sile — i stotine drugih života po vlažnim srednjovjekovnim tamnicama — i bez broj u tugu zavijenih majki — jedna cijela siromašna i izmučena zemlja — vaze za pravdom.

I za osvetom?

Kada budemo svojim rukama nabrali kupove cvijeća po našim poljima i brežuljcima, i kada to cvijeće budemo polozili na onu krvavu zemlju gdje je pao Gortan i na onaj krš koji se zarumeo od krvi bazovičkih mučenika, tek tada će biti osvećeni oni koji su dali svoje mlađe živote na oltar pravde i slobode. Kada, se naš stari i progoljeni

Pokoj vični daruj im Gospodine zaori nad njihovim grobovima, tek tada će njihove duše biti smirene. Smirene će biti kada cijeli naš narod — cijela naša napačena zemlja — bude mogao slobodno u horu da odgovori na tu molitvu.

I svitlost vična svitlila njima

Tada će naći smirenje kosti Gortana, kosti Miloša i Bidovca, kosti Marušića i Valenčića i kosti svih onih mnogobrojnih mučenika, koji su premraćeni i izmrcvareni poginuli na prazgovima svojih kuća, na srednjovjekovnim tamnicama — i bez tamnicama.

Tada će cieli narod, predvodjen onima, koji su ostavili svoju mladost i svoje zdravje u tamnicama i logorima, iz dna srca slobodno klinuti:

Vječna slava i hvala našim mučenicima!

Naručite odmah OD UPRAVE NAŠEGA LISTA KNJIGU „KAKO ĆE SVRŠITI ABESINSKI RAT“

koju izdaje konzorcij lista »Istra«. Interesantno stručno djelo, dokumentovano, temeljito. Otpremanje počinje 5. oktobra.

STOJI SAMO 6 DINARA

Naručite odmah! Bez tog djela ne možete shvatiti abesinski rat. U njemu je odgovor na pitanje, koje Vas najviše zanima.

Preplatnici će dobiti ovih dana knjižne objave sa čekom. Oni koji su već naručili knjigu, kao i oni koji će je naručiti, neka nam čekom dostave iznos od 6 dinara.

Antifašistički nekrolog bivšem Duceu

»Giustizia e Libertà« donaša u zadnjem broju uvodnik koji počinje kao nekrolog. Radi interesantnog načina kojim nekadanji drugovi Mussolinija (dok je Mussolini bio socijalista) pišu o njemu, donašamo početak tog članka:

»Duboko žalimo što moramo objaviti, ali drukčije ne možemo, da je jedan genij nestao sa lica zemlje. Radi se o jednom slavnom, talinskom državljanu, u kojem se sjedinjavao Maktijavelijev realizam sa Napoleonovim orlovske bljeskom. Našao je (barem se tako govorilo) jedan umirući narod na rubu ponora i od tog naroda je stvorio izabranu narod, bogat, silan, slobodan i poštovan medju drugim narodima. Cudnovatom aktivnošću sjedinio je u sebi svu vlast rješavajući poslove za 42 milijuna ljudskih bića. U dvanaest i nešto više godina vladanja (tvrdi se) spasio je nekoliko puta Evropu i podijelio je 2 milijuna audijencija. Divljenje tom čovjeku nije poznalo granice na ovoj zemlji. Francuski radikali i konservativci, engleski turisti, američki bankir, oni što unajmljuju pera i oni što unajmljuju mozgove iz svih zemalja i svih veličina, usidjeliće u potražnji, kardinali, pastori i rabini, svi su oni uzdali: — Oh, da bi i mi imali takovog čovjeka.

Medutim — genij je ishlapi. Ostao je Mussolini. I on sada izgleda onakav kakav je u stvari: (tu sada dolaze stvari koje iz razumljivih razloga ne možemo prenijeti. Citatelj neka tu stavi ono što sam mislio o Mussoliniju. Mislimo da će tako pogoditi ono što smo moralni ispuštiti. Opaska Ur.)

Svi poštovaoci obih hemisfera taru si oči zapanjeni. To li je taj genij? Pa to je — (i tu neka citatelj popuni sam. Op. Ur.). Jadna Italija! Kako li je mogla da trpi, itd., itd.

RAT PROTI MUSSOLINIJA

»Neue Zürcher Zeitung« od 26. septembra, piše u uvodnom članku:

»Posljednjih dana jasno se pokazalo da u politici, koja se sada u Ženevi vodi protiv Italije, igraju ulogu još druge sile. Na međunarodnom polju pojajuju se uticaji koji gledaju na cijeli sukob oko Istočne Afrike kao na rat protiv Mussolinija. Pad talijanskog diktatora je za mnoge ljude tako željena stvar, da žele da se to plati čak i cijenom svjetskog rata, naročito ako nije potrebno da sami vode ovaj rat. Kad su ovi ljudi, uvidjeli kako se zaoštava sukob između Rima i Londona zbog Abesinije, počeli su raditi na tome, da se ovaj sukob još pojača. Za vodje engleske spoljne politike je vrlo primamljivo, da iskoriste pomoći svih krugova za svoje ciljeve. Odgovorni državnici u Londonu ni ne misle ozbiljno o tome da postoji i opasnost u suprotnom pravcu: da britanska politika služi ovim krugovima. Ali i ova opasnost stvarno postoji. Razumljivo je, da ozbiljnim engleskim političarima ne možemo predbacivati džavolski plan da želete svesno ili nesvesno provocirati talijanskog diktatora na rat, da bi poslije mogli u kluci ugušiti njegovu moć, dok nije postala opasna za Englesku i za cijelo ostali svijet. Ali krugovi II i III internacionale pozdravljaju radosno ovu ideju i nažlost može se u Ženevi konstatovati da ovu ideju prihvataju i drugi, koje obično vidimo u drugom društvu. Politika Litvinova, koju on vodi u Ženevi bila bi nerazumljiva, da u Moskvi ne postoji nuda, da će slom Mussolinije izvesti do pobjede komunističke ideje u Italiji. Englez ne želete ovaj rezultat, kao što ga ne želete ni mnogi drugi koji sada iz političkih razloga želete Mussolinijev pad, i u tom cilju ne otklanaju ni preventivni rat protiv njega. Ovakvih ljudi ima mnogo, kao što se vidi naročito iz raspolaženja koje vlada u engleskim krugovima, i jačina njihovih argumenata ne smije da se potcjene prilikom sadašnjeg političkog raspolaženja. U engleskim krugovima ističe se, da su Englez već jednom srušili jednog evropskog diktatora koji je bio jači od Mussolinija. Napoleon bio je izraziti neprijatelj, koji je Engleze označio kao parazite Sredozemnog Mora. Ali, postoje i u Engleskoj još iškusni i oprezni političari, koji se javljaju naročito u listu »Morning Post«, koji traže da se ne uništi ravnoteža i ne bacit Italiju u ruke Njemačkoj. Ali njihovi glasovi su usamljeni i Engleska je složna i jednodušna kao što je bila 1914. godine.

NEZAVISNI SOCIJAL-REVOLUCIONERI PROTIV FAŠIZMA I RATA U AFRICI

VAŽNA SJEDNICA U ENGLESKOJ NA KOJOJ JE BILO PRESTAVLJENO DESET ZEMALJA

Internacionalni bureau zajednice social-revolucionara sastao se prošlog mjeseca na sjednicu u Letchworthu u Engleskoj. Na toj sjednici je bilo za stupano deset zemalja, a stranka iz Indije je poslala svoga sekretara. Pretsjedao je pretsjednik Independent Labor Parti Fenner Brockway. Između ostalog na sjednici se pretresalo i stanje nastalo pretstojecim ratom, pa je na koncu izglasana rezolucija, u kojoj se veli, da Social-revolucionarne stranke žele pad talijanskog imperializma i pobedu abesinskog naroda. Pozivaju se

svi social-revolucioneri i svi radnici na intenzivnu propagandu, da se postignu slijedeći ciljevi:

1. Bojkot Italije i njenih saveznika sa strane internacionalne radničke klase;

2. Sprečavanje transporta oružja i municije u Italiju i njezine kolonije;

3. Zaustavljanje talijanskih vojničkih transporta u Afriku.

Bureau izjavljuje, da su stranke, koje ga sačinjavaju spremne da saraduju sa svim organizacijama, koje su spremne da rade na tom programu.

I ENGLESKI LABURISTI ZA SANKCIJE CIJELI SVIJET UJEDINJEN PROTIV FAŠIZMA

Prilikom današnjeg stvaranja gođišnje zemaljske konferencije britanske radničke stranke u Brajtonu, g. Robinson se veoma odlučno izjasnio u korist sankcija. Rekao je da ratoborne prohtjeve Italije treba suzbiti makar i pod prijetnjom oružane sile. Ovakva pretjava dodata je g. Robinson, nikako ne znači rat, već naprotiv značila bi obezbjeđenje mira koji radnička stranka od srca želi. Zatim g. Robinson prepričava obustavu svih isporuka materijala i robe Italiji. Time bi se po njegovom mišljenju rat veoma brzo okončao.

»Ako bi, međutim, Italija i dalje ostala uporna, ako bi i dalje željela da sa prezirom predje preko čitavog svetskog javnog mišljenja, ako bude omalovala sankcije na koje Društvo naroda ima pravo, rekao je pred kraj svoga govora g. Robinson, tada neće preostati ništa drugo nego pripremiti joj oružan silom.«

Govornik ne vjeruje da bi g. Mussolini u takovom slučaju i dalje ostao uporan.

STRAHOVITI PAD LIRE LIRA PALA ZA 35%, A AKCIJE ZA 50%.

Beogradska »Politika« donosi slijedeću vijest iz Rima:

Iako talijanska štampa ne donosi nikakve vijesti o kursu lire u inostranstvu saznaće se da je na berzama u Londonu i Parizu, kao i u ostalim internacionalnim centrima talijanska lira pala za 35 posto. U Parizu lira kotira 90 santima. Posljednje finansijske mjere Italije uplivise su katastrofalno i na same talijanske berze. Vrijednosni papiri padaju strahovito. Tako su akcije Fiata pale u posljednjih 15 dana za 50 posto. Gubici na milanskoj berzi iznose preko pola milijarde lira. U dobro informiranim krugovima govori se da 15 najjačih senzala milanske berze stoji pred krahom. Prema strogim propisima devizne centrale nemoguće je u Italiji nabaviti bilo koji iznos inostrane valute.

VOJAŠKI UPOR V VIDMU

Gorica, septembra 1935. — (Agis). Pred kratkim so se upriši u neki večji videmski vojašnici bersaglieri, ki bi moralni v kratkem odrinuti u Abesiniju. Njihov upor je bil naperen proti temu in vsi so enodušno nastopili in se branili odhoda. Vsa zadeva pa le končala krvavo, kalti obkrožili so vojašnico s strojnricami in otvorili na upornike ogenj. Uporniki so predvsem pozivali fašiste, češ da so ni prvi poklicani v takvo vojno. Ta upor je jasno pokazal veliko razdvojenost, ki še vedno vlađa med fašistično milico in redno vojsko.

BORBA IZMEDU VOJNIKA I MILICIJE

27. septembra kako javlja dnevna štampa, došlo je u napuljskoj luci do sukoba izmedju fašista i vojnika koji su se ukrcavali za Istočnu Afriku. Kao što je već uobičajeno, došli su fašisti u luku da insceniraju manifestacije i ovacije vojnicima koji odlaze. Medutim ovi, a naročito jedan odred alpinaca, protestovali su, vičući da njima ne treba ovacije od služitelja režima, jer da su baš oni krivi što moraju vojnici da odlaze u Istočnu Afriku. Došlo je do ličnog objašnjavanja i sa obje strane ispaljeno je po nekoliko puščanih metaka.

ABESINCI ĆE LIJEPO PRIMI TALIJANSKE DEZERTERE

IZJAVA ABESINSKOG POSLANIKA U PARIZU ANTIFASISTICKOJ OMLADINI

Na sastanku antifašističke talijanske omladine u Parizu izglasana je jedna rezolucija na abesinski narod. Ta rezolucija glasi:

»Rat protiv vaše zemlje je ujedno i rat protiv životnih interesa talijanskog naroda. Vaši neprijatelji su dakle pravi i jedini neprijatelji talijanskog naroda.«

Mi Vas molimo da smatrati talijanske omladince koji su na silu odvedeni da se bore protiv abesinskog naroda, kao svoju bracu i sutrašnje saveznike.«

Posebna delegacija je odnijela tu rezoluciju abesinskom poslaniku g. Teclu Hawariate-u. Poslanik je tom prilikom rekao talijanskim antifašističkim omladincima:

»Abesinski narod nije neprijateljski raspoložen protiv talijanskog naroda,

Nikada ne ćemo mučiti talijanske vojниke koji bi postali zarobljenici abesinske vojske.«

Mislite li, gospodine poslaniče, da bi talijanski narod mogao zapriječiti rat?

»U Italiji odgovorio je poslanik, je ugušen svaki protest protiv rata, ali jači razvrat tog protutratnog pokreta je moguć i taj pokret bi pretstavljao najveću garanciju za mir.«

Ako bi uza sve to došlo do rata, što bi abesinski narod mislio o talijanskom narodu?

»Abesinski narod zna da nije talijanski narod taj koji hoće rat, rekao je g. Teclu Hawariate.«

(»Unita« — Paris)

ABESINSKA IZNENADJENJA

VELIKI ČOVJEK je otisao da lovi leptire u Afriku, ali je sreo
— britan skog lava

VSA MLADINA S PIVKE JE ZBEŽALA Z DOMOV

St. Peter na Krasu, 20 septembra 1935. (Agis). S pivških vasi je vsa mladina zginila z domov. Iz Zagorja jih je ubežalo 15. iz Šembii 12, še več pa z Bača in Knežaka.

MLADINA BEŽI Z DOMOV V STRAHU PRED EKSPEDICIJO V AFRIKO

Trst, oktobra 1935. (Agis) — Iz severnih krajev Istre poročajo, da iz vencine vasi po nekaj onih mladeničev, ki so pozvani k vojakom, zgine z doma. Tako je iz nekaterih vasi zginulo že po deset in več mladeničev, o katerih ni nobenega glasnu. Na hišna vrata družin teh mladeničev pa obesajo karabinjerji nekake uradne listine, očividno obsoobe oziroma poročila o tiračicah za izginulimi z namenom, da bi se kdo teh listin dotaknil, se tako pregrešil in bi imel oblasti spet povod za šikaniranje in peganjanje naših ljudi.

NESREČA DVEH VOJAŠKIH BEGUNCEV

Trst, oktobra 1935 (Agis). — Kot poročajo iz Postojne, se je ob tamkajšnji železniški progi ponesrečil neki vojaški begunec, mladenič doma nekje v oklici Trsta. Kot poročajo, sta dva fanti bežala pred vpoklicom v Abesinijo. Izven Postojne ob progi proti Rakenu sta oba čakala na priliko, da bi baje skočila na prvi vlak, ki bo pripeljal mimo. Ko je pa vlak prišel, je eden od njiju takoj nesrečno padel, da si je poskodoval nogo, in sicer precej težko. Drugi je nitelj klicati ljudi na pomoč. Tako je ponesrečeno bil prepeljan takoj v bolnico in kot poročajo bo ob eno nogo, drugi pa je romal z miličniki v zapor. To je pač eden izmed mnogih takih nesrečnih dogodkov, ki se v zadnjem času dogajajo ob jugoslovansko-italijanski meji. Koliko naših mladeničev žrtvuje vse moči in tvega življenje, samo da ubeži pred vojaško suknjo in Afriko. O dogodku samem bomo se podrobnejše poročali.

TUDI ITALIJANI BEŽijo PREKO MEJE V JUGOSLAVIJO

Reka, oktobra 1935 (Agis). — Iz obmejnih krajev poročajo, da je zadnje čase prešlo jugoslovansko mejo precejšnje število vojaških ubežnikov — Italijanov. Tudi oficirji se bojijo. Abesinijske in se tu pa tam kakšni okorajši in prestopi mejo. V zadnjem času sta v snežniških gozdovih prekorala mejo dva tržaška Italijana, eni istrški Italijan in mornar, ki je pribeljal celo iz Pulja. Dogaja pa se tudi, da prihajajo vojaki in oficirji iz krajev v srednji in južni Italiji.

Med ubežniki se je opazilo tudi nekaj miličnikov, ki so oboroženi kot za najbolj resen napad prekoraci mejo.

ČRNOVRAJČNIKI BEŽE ČEZ MEJO

Istrija, septembra 1935. — (Agis). Siri se govorica, da je v idrijskem obmejnem pasu ubežalo čez mejo na jugoslovansko stran naenkrat 35 miličnikov, popolnoma oboroženih.

STROGA KAZEN RADU ZOPERSTAV- LJANJA KARABINERJEM

Gorica, septembra 1935. — (Agis). Gorisko sodišče je obsodilo na 1 leto in 8 mescev Jožeta Erjavca iz Cepovana, ker se je upiral karabinerjem, ki so ga ustavili. S tem je dal povod, da so oblasti postopale proti njemu, nam ni znano. Vsekakor pa je kazen, katero je dobil odmerjeno zelo strogo.

VES OVSE PO TRGOVINAH REKVIRI- RAN ZA VOJAŠTVO

Reka, oktobra 1935 (Agis). — V naši pokrajini so oblasti popisale vse zaloge ovsa. Prepovedana je prodaja tega žita v privatne namene. Pravijo, da ga bodo vsega pobrali v vojaške namene.

TRGOVCEM PREPOVEDANA PRODAJA SATENA

Reka, oktobra 1935 (Agis). — Mafakturni trgovci so dobili nalog, da ne smejo vnaprej več prodajati satena črne barve za privatne namene. Vse to blago bo rekvirirano za vojaške potrebe.

VISOKE DENARNE GLOBE IZMOZGANIM KMETOM

Postojna, oktobra 1935 (Agis). — Iz neke vasi s Pivke poročajo, da so širje kmetje posekali nekaj borovcev v lastnih parcelah. Velika beda jih je prišla do tega »prestopka«, ki po našem ni noben pregrešek, da so na ta način prišli do malo denarja. Za to njihovo »pregreho« pa je zvedela gozdna milicia, ki je grešnike poklical na odgovor in ne samo to, naznana jih je oblastem. Za ta prestopki je dobil vsak kmet nalog za plačilo 106 lir globe. Če pomislimo, da so kmetje prodali voz borovcev za 50 lir, kazni pa mora plačati vsak 106 lir, ni potreba pripominjati, kakšen udarec je to za nje. Sliši so k oblastem s prošnjo, naj jim kazen anulirajo, toda zaman. Ker niso zmogli plačila, jim je napovedan rubežen, in sicer enemu so zarubili prasiče, drugemu kravo, tretjemu konja in četrtemu nekaj premičnin.

NEČLOVEŠKO POSTOPANJE OBLASTI Z NAŠIM ČLOVEKOM OČE DEVETERO OTROK PO NEDOLŽNEM V BLAZNICI

Trst, oktobra 1935. (Agis). — Že lansko leto v mesecu februarju je bilo arretiranih več moških oseb iz okolice Pobegov med njimi tudi štiridesetletni Furlanič Jožef, doma iz Pobegov. Imenovan je poročen, oče devetih otrok, od katerih najstarejši ima 13 let. Furlaniča so karabinjerji odpeljali od doma, in potem ga ni nihče več videl,

niti se ni več ničesar pozitivnega slišalo o njem. Sirijo pa se govorice, da je bil Furlanič ob aretaciji močno pretepen in mučen tako, da je zgubil vid in um. Kot pripovedujejo, se nahaja nekje v srednji Italiji v umobilnici, k njemu pa ne pusti nobenega človeka, niti najozjega sorodnika ne.

TRI ARETACIJE V IDRIJI

Gorica, oktobra 1935. (Agis). Iz Idrije poročajo, da so tam policijske oblasti izvrstile tri aretacije. Aretirani so bili Kos Srečko, star 26 let, po poklicu šofer, Cibej N. in njegova sestra. Na njihovih stanovanjih so organi javne varnosti iz-

vrili natančno preiskavo, nakar so aretirance takoj odpeljali z avtomobilom načrnost v Koper. Po mestu krožijo razne vesti o tem razburljivem dogodku, toda nihče ne ve pravega vzroka.

Skoro vsi delavci domačini postavljeni na cesto

Uporabljam se vse zvijače, da se uničuje naš človek

Reka, oktobra 1935 (Agis). — Pri elektrifikacijskih delih vzdolž železniške proge od St. Petra do Reke, je bilo do zadnjega zaposljenih še precejšnje število domačinov, bodisi kot navadni delavci, bodisi kot rokodelci. Koncem meseca avgusta pa je podjetje obvestilo vse zaposlene domačine, da morajo prinesti kazenski list. Delavci iz južne Italije, oziroma vsi oni, ki so po rojstvu Italijani, so bili te nove šikane prosti. 10. t. m. pa je podjetje odslovilo predvsem vse one delavce, ki niso še predložili zahtevane listine češ, da je bilo rečeno, da morajo to storiti v teklu 10 dni. Po-

leg tega pa so bili postavljeni na cesto tudi vsi oni, ki so predložili kazenske liste, a ne popolnoma čiste. Ozirali se niso prav na nobeno okolnost, zadostovalo je, da je bil kdo že obsojen morda samo na plačilo globe, pa če tudi samo za 10 lir, bil je odslovljen. Pri tem moramo upoštevati, da je danes pri nas le malo takih oseb, ki se niso bile prav nikoli kaznovane, kajti dobro vemo, kako se postopa napram našemu človeku. Tako je bilo skoraj vse delavstvo vrzeno na cesto. Na njihova mesta pa prihajajo Italijani.

Prostovoljni delavci se vračajo iz Afrike

ne samo brez denarja, ampak tudi brez zdravja

Ilirska Bistrica, oktobra 1935. (Agis). — Naš list je obširnejše poročal o proglašu za zbiranje delavcev-prostovoljcev za italijanske kolonije vzhodne Afrike, pozneje pa tudi o prihod ekspedicij teh delavcev iz Julijske Krajine. Poročali pa smo tudi o obširnih apelih in obljubah, s katerimi so skušali naše ljudi zvabiti kot prostovoljce v Afrike. Kljub vsem poskusom so v naši okolici zbrane oblasti le malo prostovoljcev. Kolikor nam je znano, sta odšla iz Il. Bistric 2, iz Trnovega 1, s Topolca 1, iz Male Bukovice 1 in 1 iz Dolenj. Toda tudi med temi šestimi sta dva priseljena Italijana. Vsa ta šestica pa se je že zdavnaj vrnila nazaj v naše kraje.

Odšli so zdravi, čvrsti, vrnili pa so se vsi izognegani in uničeni, sama kost in koža jih je. Ne samo to, toda vsi so si v tropskih krajih nakopali bolezni, katerih jih bo resila le smrt. Ne pripovedujejo veliko o življenu in doživljajih v Afrike, ker jim je strogo prepovedano dajati kakršnaki pojasnila ali izjave in so stalno pod nekakim nadzorstvom. Vendar pa se da kljub temu marsikaj ugotoviti in tudi

sklepati. Kod izgleda, so v resnicu prejeli 25 lir dnevne plače. Toda hrana jih je toliko stala, in poleg tega je vsaka malenkost tako draga, da jim, sicer lep in izreden zaslužek ni zadostoval niti za pošteno prehranjevanje.

V nekaterih krajih pa skrbijo za prehranjevanje podjetja sama in že pri plači odtrgajo tozadenvi znesek, tako da mnogokrat delavcem ne ostane niti za vodo, ki je izvanredno draga. Tako ni mogoče kljub lepi plači ničesar prihraniti. Nekateri celo pripovedujejo, da tudi težkega dela niso imeli, toda kljub temu našemu človeku ni mogoče vzdržati zaradi podnebja in prehrane. Ko so odhajali ti naši prostovoljci so sicer računali s tropsko vročino, z bolnino in drugimi neprilikami, a so upali, da si bodo lahko vsaj nekaj prihranili in tako zboljšali svoj položaj, če ne tega, pa vsaj položaj svoje družine. Zdaj pa so se vrnili na svoje domove brez denarja in brez zdravja v še večjo revščino kot je bila, ko so odhajali. Nekateri od teh so se obrnili na oblastva s prošnjo za pomoč in podporo, a se obračajo zaman.

I Abesinci očekuju propast fašizma

Abesinski car najavil je pred nekočno novinara da će Abesinija, vodječi guerilski rat, biti v stanju da izdrži tri mesece, ne dajući Talijanima mogučnost da dodru do pozitivnih i odlučujočih rezultata. Za to vrijeme, ako Ita-

lijia izvede na bojište i sve trupe koje je sakupila v Eritreji i Somaliji, ona ne bi došla do rezultata, a poslije tega vremena Italija, će dočekati vojnički slom i bankrotstvo v slučaju da Društvo naroda primjeni svoje sankcije.

TALIJANSKE NAMJERE NA JADRANU

Sukob s Abesinijom mogao bi imati i balkanskih posljedica

»Journal« od 26 sept. piše: Talijanska mobilizacija na Breneru izazvala je največju pažnjo. Jeden drugi postupak o. Mussoliniha bio je mnogo manje začaten, iako je isto toliko značajan. Rimski vlad objavila je, da će nastaviti sa isplačivanjem finansijske pomoći Albaniji.

Na prvi pogled, u pitanju su sitnice. Usporedjena sa milijardama, uloženim u afrički potpov, finansijska pomoc Albaniji zaista ne iznosi mnogo. Ali, ona zaslužuje veliku pažnju zbog svoga moralnog učinka.

Što se tiče Albanaca, ona je za njih od interesa i iz materialnih razloga. Kralj Zogu ne uživa veliki autoritet. On je nedavno počeo da kažnjava, jedan

pokušaj pobune sa največom strogošču, da bi uskoro za tim pristao na amnestijo. U sličnim slučajevima blagost ukazuje na slabost još više nego strogošč. Tako se da i protumačiti, zašto je štičenik izlazio v susret zaštitniku, čiju je sumnju bio izazvao. Odnos izmed staratelja in štičenika nisu uvijek največji.

Albanija je zadala mnogo muke Italiji i prijeti postoji Tiranskog pakta. Međutim, ona je neophodna za Italiju.

Bez njenog pristanka ne da se zamisliti uspešan nadzor nad Otrantskim Kanalom.

Sukob s Abesinijom mogao bi imati i balkanskih posljedica.

ČEMU SE NADAJU GRCI OD SADAŠNJEGA SPORA

Mogučnost da Grci dobiju Cipar i Dodekanez

»Münchnei Neuste Nachrichten«, od 23. septembra, donosi članak o Grčima i sukobu u Sredozemnom moru. Italija i Engleska vrše neobične demonstracije u vodama Grčke. Protiv demonstracija talijanske mornarice grčka vlada je uložila protest v Rimu. Protiv »normalnih« manevra engleske mornarice ne ublaže protest, iako samo u jonskim vodama ima 80 jedinica engleske mornarice. U Atenu nikoga ne interesuje talijansko abesinski sukob, nego je sve uzbudjeno zbog mogučnosti englesko-talijanskog rata. Italija je stvo-

NAPOLI, PALERMO, MESSINA, CATANIA I BARI PROGLAŠENI RATNIM ZONAMA

Napoli, Palermo, Messina, Catania i Bari su proglašeni ratnim zonama. U Napulu su popisani stanovnici koji u slučaju rata imaju da se sklene iz grada. Svi stanovnici osim činovništva, morat će da napuste grad. Načelnik Cata-nije je predao demisiju, jer ne raspolaže sredstvima za obranu stanovništva od eventualnog bombardovanja. Stanovništvo je uzrujano.

MUSSOLINI NEMA U AFRICI ONOLIKO VOJNIKA, KOLIKO SE HVALI DA IMA TEK SA ZADNJIM TRANSPORTIMA BROJ VOJNIKA SE POPEO NA 200.000 VOJNIKA

Do 31. avgusta broj vojnika upučenih kroz Suez u Afriku (izuzevši onih 12.000 bolesnih koji su se vratili), iznášao je 85.000. Od 1. do 9. septembra prošlo je kroz kanal još 22.084, što čini ukupno 117.000. Sa poslednjim transportima i s onim koji će se obaviti ovih dana, bit će još oko 30-40.000 ljudi u Istočnoj Africi. To znači ukupno 157 hiljad ljudi.

Eritrejski odredi iznášaju, koliko se čini po dosadašnjim podacima, oko 50 hiljad ljudi. Osim toga postoje Somalijci i 8.000 vojnika, koji su prije bili u Africi.

Početkom neprijateljstava, koja se očekuju od 10-15. oktobra, fašizam će raspolagati sa nešto iznad 200.000 ljudi razdijeljenih na dva fronta. Osim toga imat će i oko 50.000 radnika.

Sve to iznáša mnogo manje nego što fašizam kaže da ima, jer su još pred mjesec dana Mussolinijeve novine tvrdile da imaju u Africi 250.000 vojnika. Treba imati na umu, da su te trupe razdijeljene na dva fronta — u Somaliji i Eritreji — koje ne granče i da urođeničke trupe nisu baš pouzdane.

PEJVANJE NA POLASKU U AFRIKU, GROBNA ŠUTNJA PRI DOLASKU U AFRIKU

»Daily Telegraph« javlja njegov naročiti dopisnik iz Eritreje o fizičkom i moralnom stanju italijanskih vojnika kad stižu u Eritreju. Dopisnik tvrdi da postoji najveći kontrast izmedju oduševljenja pri likom polaska iz Italije i grobnoj cutanju onih koji se iskrcaju pod smrtonosnim zracima sunca na Crvenom Moru.

BOLESTI HARAJU TALIJANSKU VOJSKU. A MLADIČI SE U OČAJU UBIJAJU

»Daily Herald« javlja da talijanski vojnici krugovi u Italiji pokušavaju da uvedu red u Masaui, naivčoju luci Eritreje, preko koje ide gotovo sav ratni materijal namijenjen za abesinsku vojšta.

Brodovi moraju da čekaju na red po nekoliko dana da bi ušli u luku. Mnoge se ladje vraćaju u Italiju

ŽALNI KONCERT DRUŠTVA „TABOR“ V LJUBLJANI

V ponedeljek dne 7. oktobra priredi pevski zbor društva „Tabor“ v Ljubljani žalni koncert v spomin na prvo obletnico tragedije smrti Vitežkega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Koncert se bo vršil v franciškanski cerkvi ob 8 uri zvečer.

Pevski zbor našega najagilnejšega društva si je v Ljubljani v teku zadnjih let priboril velike zasluge in je na glas uželo dober, kar moramo še bolj upoštevati, posebno zaradi velikega števila zborov, ki imajo večje pogoje za obstoj in napredok. Zbor vodi naš znani pevovodja g. Fr. Venturini, kateremu gre vsa zasluga, da se je zbor povzpel do take višine. Program je sleden:

1. Guillemand: »Tema in variacija« — orgle igra čast. pater Ačko;

2. G. J. Rott: »Oče naš« — mešani zbor poje društvo »Tabor«;

3. B. G.: »Largo« — violina solo igra prof. g. K. Vekjet, orgle čast. pater Ačko;

4. St. Premrl: »Moja mati« — soprano solo, poje koncertna pevka gdč. Justina Dolenc, orgle č. pater Ačko;

5. P. H. Sattner: »Post communio« — orgle igra č. pater Ačko;

6. Z. Prelovec: »Zdrava Maria« — poje mešani zbor s sopranom solo in spremljanjem orgel izvaja društvo Tabor, sopran solo gdč. Dolenčeva, orgle č. pater Ačko;

7. Dr. D. Švara: »Kvišku srca«, — tenor solo poje operni pevec g. A. Jarc; orgle g. dr. D. Švara;

8. G. Tartini: »Grave« — violina solo igra prof. g. K. Vekjet, orgle č. pater Ačko;

9. R. P. Batista: »Jezus moja sladost« — soprano solo s spremljevanjem violina in orgel, poje koncertna pevka gdč. Justina Dolenc, violino igra g. prof. K. Vekjet, orgle č. p. Ačko;

10. A. Foerster: »Slavospev junaka« — mešani zbor s tenor solo in spremljanjem orgel, poje društvo Tabor, tenor solo g. A. Jarc, orgle č. p. Ačko;

11. Srožig: »Preludij in fuga« — orgle igra č. p. Ačko.

ING. RIKO ŠAPLJA JE ODSEL Z JESENIC

Pred kratkim je bil premeščen z Jesenic v Celje ing. Riko Šaplja. Zato so vsi Primorci, ki stanejo na Jesenicah in okoliči, začutili veliko izgubo v svojem ožjem krogu. Imenovani je bil izredno priljubljen med vsemi. Bil je več let podpredsednik našega društva »Soča« in vedno agilen, ter zelo socialno čuteč človek. Če je le mogel je našega človeka zaposlil na železnici ali pa kje drugje. Zato so vsi tisti, ki so ga poznali, cenili, posebno pa bodo tisti, katerim je s svojo roko in s svojim srcem pomogel do kruha, občutili izgubo svojega tovariša v teh hudičasih. Ti ga bodo vedno ohranili v lepem in hvaležnem spominu.

TRGOVINA NAŠEGA ROJAKA

Naš rojak Šorli Šrečko iz Tolminja je pred kratkim odprl v Ljubljani v družbi z M. Samido trgovino s čevljimi, galanterijo, perlom in modnimi predmeti na Tyrševi cesti 53. (Dunajska cesta, Bežigrad) pod firmo Samido & Co. Trgovina nudi veliko izbiro vseh vrst blaga svoje stroke in po nizkih in konkurenčnih cenah. Trgovino toplo priporočamo vsem primorskim rojakom.

ZAPOČELO JE ZADNJE ČETVRTGODIŠTE

MOLIMO PRETPLATNIKE DA NAM NA POČETKU OVOG ZADNJEĆE ČETVRT GODIŠTA DOZNAČE DUŽNU PRETPLATU. KOME JE ISTEKLA PRETPLATA MOLIMO GA DA JE OBNOVI, A STARE DUŽNIKE MOLIMO DA NAM PODMIRE ZAOSTALU PRETPLATU KAO I PRETPLATU DO KONCA OVE GODINE.

PRETPLATNICI UZDRŽAVAJU LIST.

RIJEKA, ADDIS ABEBA I GABRIELE D'ANNUNZIO

Danas mi je banula Ninetta smijući se grohotom.

— Sto se smijete? — upitah.

— Kako da se ne smijem. Malo prej me je pitala na Korse jedna Gromnistica, da ca su te banderi vane i zac su danas butigi zaprte? Ja sam njoj rekla, da ca ne zna, da je danaska — la Santa Entrada? Nato se je neboga zenska malo zamisela i rekla:

— Ja znam, da va nasem kalandarije imamo svakakoveh svetic, ma ja se nikako ne morem spomenit, da je mej njimi i ova Svetica. Santa Intrada! — Santa Intrada! Bas éu malo pitat našega plovana od ke sorti je ta Svetica. I sla je napred.

Ja sam na to rekao, da to ni nikačno čudo, jer da je na Rijeci bilo finih dama, koje su mislite, da je i Sem Benelli nekakav svetac, jer su mu izgovarale ime: Sem Benelli. A i D'Annunzio koji se inače zvao Rapagnetta sama je sebe okrstio imenom Arhandela Gabriela — pa i ovaj rat protiv Abesinije zovu več: la guerra santa. Tutti santi in Italia!

Izlaži svakog teden u petak. — Uredništvo i uprava nalaze se v Zagrebu. Masarykova ulica 28. II. — Broj četkovnog računa 36.789. — Pretpis: Za cijelu godinu 50 dinara; za po godinu 25 dinara; za inozemstvo dvostruko: za Amerik 2 dolara na godinu. — Oglaši se računaju po cijentiku. — Vlasnik i izdavač: KONZORCIJ ISTRA. Masarykova ul. 28 II. Telet. br. 67-80. — Uredništvo: Dr. Fran Brnčić, advokat. Samostanska 6. — Tisk: Stečajnina Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb. Masarykova 28a. — Za tiskarje: Rudolf Polanović, Zagreb. Ulica broj 131.

Ive Mihovilović Jukićeva ul. 38. — Za uredništvo odgovara: Dr. Fran Brnčić, advokat. Samostanska 6. — Tisk: Stečajnina Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb. Masarykova 28a. — Za tiskarje: Rudolf Polanović, Zagreb. Ulica broj 131.

VELIKE DENARNE KAZNI ZA PRESTOPKE OB MANEVRIH

Trst, septembra 1935. (Agis). Za prestopke ob zadnjih velikih poskusnih zračnih napadih so oblasti naložile visoke denarne kazni za razne malenkostne prestopke. Faktično ni bilo ponoči nobenih napadov ali podobnega, vendar pa so vse one, ki so slučajno imeli kakšno okno premalo zastrto, kaznovali z visokimi denarnimi globami. Tako pravijo, da so oblasti v Trstu inkasirale na ta način 180.000 lit.

OGENJ V LOMEH PRI ČRNEM VRHU

Hote d'riča, 30. septembra 1935. (Agis). V Lomeh pri Črnom vrhu je pretečeni teden izbruhnil požar na posestvu Karla Rudolfa. Omenjenega ni doma, nahaja se v politični konfiraniji, na katero je bil obsojen za tri leta. Požar, ki je upeljal hlev in gospodarsko poslopje, je baje zanetila strela. Ze itak prizadeta družina je s to nesrečo gospodarsko popolnoma uničena.

—:-

BREZOZBIRNO POSTOPANJE OFICIRJA FAŠ. MILICIJE

St. Peter na Krasu, 25. septembra 1935. (Agis). — Pred dnevi je tenete obmejne milicije, ki ima svojo postojanko tudi v Koritnicah pri Knežaku, pridrvel v hišo Franca Sterleta ter imenovanega pretepel. Očital mu je, da je o njem raznesel neke privatne in nerescne govorice. Sterle se je sicer zaradi surovega in brezobzirnega oficirjevega postopanja pritožil na merodajnem mestu, toda brez uspeha.

LETINA NA PIVKI

Postojna, 1. oktobra 1935 (Agis). — Letošnja suša, ki je pri nas vendar malo bolj prizanašala kot pa na Krasu, je zadala tudi Pivki veliko škode, zlasti pa spodnji, ki je zelo občutljiva za sušo. Krompirja ne bodo pridelali prav nič, še semenja ne, žita zelo malo, fižol ne rodi, ker je zemlja prešibka. Sadja nimajo, v poštev pride le seno, ki ima le tos primereno ceno, vendar pa so, kar je bilo boljšega, že pokupili za vojaščino, sedaj pa se je tudi trgovina s senom že ustavila. Najhujše je pa dejstvo, da bo letošnja jesen v naših shrambah tako, kot je bila spomlad, že ne še slabša.

POSLIDICA SUŠE NA KRASU

Trst, 1. oktobra 1935 (Agis). — Letošnja suša, ki je trajala nepretrgoma več mesecov, pravega dežja pa ni bilo zlasti na Krasu skoro vse leto, je zelo prizadela letini na Krasu. Pravijo da je vse tako uničeno, da ni ničesar pričakovati. Strah pred bližajočo se zimo in praznimi shrambami je med ljudstvom čimdalje večji.

—:-

FURLANSKI JEZIK NA KONGRESU V GORICI

V Gorici se je vršil pred kratkim kongres na katerem se je razpravljalo samo o furlanskem jeziku. Kljub strogemu unitarizmu ki vlada v Italiji vidimo, da se gojijo še vedno posamezni dialekti in da se tudi javno o tem razpravlja na kongresih.

(Agis).

FAŠISTI OTVARAJU SVOJ DOM U PRISUSTVU SENATORA TAONI-A

Dubrovnik, 1. oktobra 1935. — Tri-

desetog o. m. su na svečan način otvorene nove prostorije društva »Unione Italiana« koje su sada otvorene u bivšim prostorijama Orsa. Na svečanom otvaranju bila je prisutna čitava talijanska kolonija v Dubrovniku, na čelu sa talijanskim konsulom, te baronom Mainieri. Iz Splita je za ovu svečanu prigodu stigao g. Taconi, senator.

—:-

MALE VESTI

Ako Italija pobijedi Abesiniju

več, dio vojnika koji su poslati sada u Eritreje bit će kasnije kolonisti u osvojenim pokrajinama. Njima je obetana ne samo zemlja nego i velika novčana pomoč prilikom podizanja imanja u Abesiniji.

Ako...

Pierre Cot, bivši francuski ministar

avijacije, sadanji predsednik Parla-

mentarne komisije za vazduhoplovstvo

i jedan od najuglednejših vodja radikal-

socijalističke stranke, postao je predses-

nikom Komiteta za obranu abesinskog

naroda.

Pierre Cot je izjavio saradniku anti-

fascističkog lista »La Difesa« da će svim

silama poduprijeti borbu koju vodi Ta-

lijanski antifašistički komitet protiv fa-

sističke akcije u Istočnoj Africi.

—:-

Guerilski rat će voditi Abesinci protiv

Talijana, kako se Talijanima ne bi

bila prilika za otvorenu borbu. Duž

čitave granice bit će postavljena ma-

nja odjeljenja koja će imati za dužnost

da neprestano napadaju iznenada veće

Talijanske jedinice i da im ne dadu mi-

ra dan i noč.

—:-

Abesinska vlada je sedaj nakupila že

okoli 200.000 konj za vojne namene.

—:-

Ne, dragi Pjesniče, general Pitta-

luga ne će da prolje ni kapi bratske

krv. Uđite vi sa svojima u grad, e —

viva Flume italiana!

I D'Annunzio je ušao sa svojima u

grad i lijepo se razvagnio u palači

bivših madžarskih guvernera i — nik-

ome ništa. Došao i ostao. Niti ga je

ko smetao. A ko da ga smeta? U gradu

je našao regularnu vojsku, svud uoko-

do, od istarske Rivijere pa sve do Ba-

Kraja, ta ga je bratska vojska zaokružila,

tako da nije bilo teško ni opasno dera-

ti se : a noi! i eja, eja, alala!

A svega toga u Addis Abebi nema.

Nema još tamo talijanske regularne

vojske, nema generala Pittaluge, da

Pjesnika-Vojnika (Poeta-Soldato) do-

čeka sa cijelovom oduševljenja. I zato

će se tamo dolje i sve izvršiti bez njega,

bez auktorja romana »Forse che si forse

che no« (Može da bidne a može i da ne

bidne).

D'Annunzio mogao bi u pretstojecem

ratu da dođe u račun tek u jednom

slučaju, i to u ovom: Mussolini navje-

sti rat i talijanska vojska započne ope-

racijama. Onda se najednom pojave

interalirci poslanici od Lige Naroda, da

naredi Negusu nek se smjesta povuče

sa svojom vojskom do Ugande, na sa-